

РЕШЕНИЕ

№ 177

гр. Кърджали, 17.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЪРДЖАЛИ, I. СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Веселина Ат. Кашикова Иванова

Членове: Мария К. Дановска
Васка Д. Халачева

при участието на секретаря Светла В. Радева
като разгледа докладваното от Мария К. Дановска Въззивно гражданско дело
№ 20225100500158 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 260010/12.05.2022 г., постановено по гр. д. № 228 по описа за 2019 г. на Районен съд - К., Г. д. „Г. п.“ към М. н. в. р., със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „К. М. Л.“ № *, е осъдена да заплати на З. О. З., с ЕГН ***** и адрес: с. Ч. №*, общ. К., обл. К*, сумата в размер на 1556.95 лв., представляваща дължимо допълнително възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 01.10.2016 г. до 01.10.2019 г., получено в резултат на преизчисляване на положен нощен труд с коефициент 1.143, както и сумата в размер на 193.55 лв., представляваща обезщетение за забава върху главниците, считано от първо число на месеца следващ месеца на дължимото плащане, до 01.10.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на депозиране на исковата молба - 01.10.2019 г. до окончателното ѝ изплащане.

Също така Г. д. „Г. п.“ към М. н. в. р., гр. С., е осъдена да заплати на З. О. З. разноски по делото в размер на 380 лв., а по сметка на Районен съд - К. сумата от 112.28 лв., представляваща общият размер на дължимата държавна такса по предявените искове, сумата от 80 лв., представляваща разноски за съдебно – счетоводна експертиза, изплатени от бюджета на съда, както и държавна такса в размер на 5 лв. за служебно издаване на изпълнителен лист.

Недоволен от така постановеното решение е останал въззивникът Г. д. „Г. п.“, представляван от процесуалния си представител ю.к. П. С., който го обжалва като неправилно, поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необосновано. Сочи се, че служители в МВР, съгласно чл. 142, ал. 1 от ЗМВР са три категории: 1) държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2) държавни служители; 3) лица, работещи по трудово правоотношение. В конкретния случай служителят е полицейски орган, чийто статут се урежда от ЗМВР. В случая, ищецът е полицейски орган, извършващ специфични дейности, със специфична насоченост - защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност и опазване на обществения ред, работещ при специфичен режим на работа, чийто статут се урежда от ЗМВР. Специалната уредбата за полагане на специфичния труд се обуславяла пряко от значимостта на обществените отношения, свързани с изпълнението на функциите им. С оглед специалния характер на ЗМВР, размерът на дължимото допълнителното възнаграждение се определяло съобразно специалните правила, посочени в ЗМВР и издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове. За да бъде компенсирана особената тежест на полагания труд била издадена приложимата през процесния период Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г., регламентираща реда за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата извън редовното работно време, режима на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители в министерството на вътрешните работи. Излагат се съображения, че полагането на труд през нощта било свързано със задължението на работодателя за възмездяването му, като за дължимостта на допълнително възнаграждение за нощен труд за всеки отработен час или за част от него и минималния размер от 0.25 лв. били приложими: чл. 261 от КТ и чл. 8 от НСОПЗ; чл. 67, ал. 7, т.1 от ЗДСл и чл. 20 от НЗСДА и чл. 179, ал. 1 от ЗМВР и чл. 9 от наредбите по чл. 179, ал. 2 от ЗМВР. Разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от Наредба за структурата и организацията на работната заплата, била приложима, когато продължителността на нощния труд била по-малка от продължителността на дневния труд, каквато продължителност в общия случай, установява КТ - 7 часа нощен труд и 8 часа дневен труд. За служителите в МВР, за които се прилагали разпоредбите на ЗМВР и издадените въз основа на него

подзаконови нормативни актове, с оглед специфичния характер на работа, била установена еднаква продължителност за дневния и за нощния труд - 8 часа и коефициентът бил 1.

В ЗМВР и подзаконовите му актове, не било предвидено превръщането на нощните часове в дневни, поради което отработеното време за даден отчетен период представлявал сбора от общо положения на смени нощен и дневен труд, а не сбор от превърнатия с коефициент в дневен нощен труд и отработените дневни часове. Сочи се, че подзаконовият нормативен акт по чл. 187, ал. 9 от ЗМВР не предвиждал превръщането на нощния труд в дневен, поради факта от предвидената в чл. 187, ал. 1 и ал. 3 от ЗМВР еднаква продължителност на часовете дневен и нощен труд. Получените часове в повече при преизчисляването на дневния и нощния труд създавали неточно разбиране за наличието на извънреден труд, какъвто би бил налице само ако работниците и служителите действително работят извън установеното за тях работно време. Коефициентът, предвиден в чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата за превръщането на нощния труд в дневен целял установяване налице ли е надвишаване на нормата и наличие на извънреден труд, а не автоматично обявяване за извънреден труд на разликата, получена след конвентиране на часовете нощен труд, без сумиране с надвишаващата норма. С оглед характера на служебното правоотношение на въззиваемия и създадената организация на работа в МВР, разпоредбите на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ били неприложими спрямо неговото служебно правоотношение, което правело неоснователна претенцията по главния и акцесорния иск. Моли съда да отмени обжалваното решение на Районен съд – К. и вместо него да бъде постановено ново, с което предявените иски претенции бъдат отхвърлени изцяло. Претендира се за присъждане на разноски за двете съдебни инстанции. В условията на евентуалност, на основание чл. 78, ал. 5 от ГПК се възразява за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемия.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК от въззиваемия З. О. З. не е подаден писмен отговор.

Преди ОСЗ е депозирана писмена защита от адв. Т. Н. – процесуален представител на въззиваемия, с която оспорва изцяло подадената въззивната жалба и изразява становище по същество. Приложени са договор за правна защита и съдействие, ведно с пълномощно и списък на разноските по чл. 80

от ГПК, като моли за присъждане на разноски за въззивна инстанция. В съдебно заседание жалбодателят не се представлява. Чрез процесуалния си представител ю. к. П. С. е представил писмени бележки, с които поддържа въззивната жалба по изложените в същата съображения.

В съдебно заседание въззиваемият не се явява, представлява се от адв. Т. Н..

Въззивният съд, при извършената преценка на събраните по делото доказателства, по повод и във връзка с оплакванията, изложени от въззивника, констатира:

Въззивната жалба е допустима, подадена е в срок от лице, имащо правен интерес от обжалване, а по съществото разгледана е неоснователна.

Решението на Районен съд - К. е валидно и допустимо, като не са налице основания за обезсилването му като недопустимо или обявяването му за нищожно.

Първоинстанционното исково производство е било образувано по предявен иск за заплащане на допълнително възнаграждение за положен извънреден нощен труд и обезщетение за забавено плащане на парично задължение за минало време. Ищецът твърди, че за процесния период е полагал нощен труд, който не е преизчислен с коефициент 1.143 и съответно не е заплатен от ответника.

Ответникът оспорва иска, като сочи, че на основание на издаваните от Министъра на вътрешните работи наредби е извършвано отчитането на положения труд от ищцата за процесния период. Твърди също, че в наредбите липсва изрична норма за преобразуване на часовете нощен труд с коефициент 1.143.

От фактическа страна не се спори, а и при съвкупна преценка на събраните доказателства по делото се установява, че през процесния период страните са обвързани по валидно служебно правоотношение, в рамките на което ищецът е полагал при ответника нощен труд на смени по график при сумирано отчитане на работното време. Основният спорен по делото въпрос е дали следва положеният от държавните служители в МВР нощен труд да бъде преизчисляван по реда на КТ, респ. по реда на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, съгласно която при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в

дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, или коефициент 1.143. По този въпрос съдът съобрази следното: Съгласно чл. 176 от Закона за М. н. в. р. (ЗМВР) брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд (178, ал. 1, т. 3 ЗМВР). Съгласно чл. 143, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) извънреден е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя или на съответния ръководител от работника или служителя извън установеното за него работно време. Нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица (чл. 187, ал. 1 ЗМВР). Работното време на държавните служители се изчислява в работни дни - подневно, а за работещите на 8-, 12- или 24- часови смени - сумирано за тримесечен период (чл. 187, ал. 3, изр. 1 ЗМВР). При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22,00 и 6,00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24- часов период (чл. 187, ал. 3, изр. 3 ЗМВР). Работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период - за служителите, работещи на смени, чрез заплащане с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение (чл. 187, ал. 5, т. 2 вр. ал. 6 ЗМВР). В чл. 187, ал. 10 ЗМВР (предишна ал. 9) е указано, че с наредба на министъра на вътрешните работи се определя редът за организацията и разпределението на работното време, отчитането му, за компенсиране на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките на държавните служители. През процесния период действа Наредба № 8121з-776/ 29.07.2016 г., в която липсва изрично правило за преизчисляване с коефициент 1.143 при сумирано отчитане на работното време на положения нощен труд, което правило е било 5 уредено в Наредба № 8121з-407/ 11.08.2014 г., действала до 02.08.2016 г. Това не означава обаче, че не следва да се приложи механизмът за преизчисляване на нощния труд. При липсата на специално правило, което да определи методология за превръщането на отработените нощни часове в дневни при сумирано изчисляване на работното време по отношение на

държавните служители в МВР, съдът намира, че е налице нормативна празнота, която следва да се преодолее чрез субсидиарното приложение на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ). Съгласно това общо правило при сумирано изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на отношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място, т. е. приложимият коефициент за преизчисляване на нощния труд в дневен е 1.143, получен като частно при деление на нормалната продължителност на дневното (8 часа) и нощното (7 часа) работно време. Възприемането на обратното становище би поставило държавния служител в МВР в неравностойно положение спрямо работниците и служителите, чиито правоотношения се регулират от Кодекса на труда и Наредбата за структурата и организацията на работната заплата. С оглед гореизложеното се налага изводът, че неприлагането на правната уредба, касаеща механизма за преобразуване на нощния труд в дневен, с коефициент 1.143, и изплащането му като извънреден, по отношение на служителите в МВР, представлява разлика в третирането, която не се основава на обективен и разумен критерий, т. е. не е свързана с допустима от закона цел и не е съразмерна на тази цел. Съгласно постоянната практика на СЕС, при установяване на наличие на дискриминация, противоречаща на правото на ЕС, и до приемането на мерки за възстановяване на равното третиране, спазването на принципа за равно третиране може да се гарантира единствено, ако на категорията лица в по-неблагоприятно положение се предоставят същите предимства като тези, от които се ползват лицата в привилегированата категория (в този смисъл са решенията от 9 март 2017 г. по дело C-406/15, т. 66, решението от 26 януари 1999 г. по дело C-18/95, т. 57, решението от 22 юни 2011 г. по дело C-399/09, т. 51, и решението от 28 януари 2015 г. по дело C-417/13, т. 46). Лицата в по -неблагоприятно положение трябва да бъдат поставени в същото положение 6 като лицата, които се ползват от съответната привилегия (решението от 11 април 2013 г. по дело C-401/11, т. 35). В тази хипотеза националният съд е длъжен да не прилага дискриминационната национална разпоредба, без да е необходимо да иска или да изчаква нейната предварителна отмяна от законодателя, и да приложи по отношение на групата лица, които се намират в неравностойно положение, същия режим като този, от който се ползват лицата от другата

категория (в този смисъл са решението от 12 декември 2002 г. по дело С442/00, т. 43, решението от 7 септември 2006 г. по дело С- 81/05, т. 46, и решението от 21 юни 2007 г. по дела С-231/06-С-233/06, т. 39). Поради изложеното съдът приема, че липсата на изрична правна уредба в ЗМВР и наредбите по прилагането му, която да предвижда преизчисляване на положения нощен труд в дневен през процесния период, не може да бъде в ущърб на съответните служители в МВР. С цел избягване поставянето на служителите в МВР в неравностойно положение спрямо останалите държавни служители и работещите по трудово правоотношение и постигане на несправедлив резултат, в случая субсидиарно се прилага нормата на чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ. Като акт от общото трудово законодателство, последната намира приложение тогава, когато в другите специални подзаконовни нормативни актове, издадени по прилагане на ЗДСл или ЗМВР, са налице празноти или са предвидени по-неблагоприятни разпоредби относно условията и размерите на допълнителните възнаграждения и реда за получаването им. Нейното приложение може да се изключи само в случай, че е налице специална правна уредба, която дава в по-голяма степен защита на правата на работещите в системата на МВР, но не и когато такава уредба липсва или урежда по-неблагоприятни условия. Ирелевантно в случая е обстоятелството, че със Заповед № 8121з-1429 от 23.11.2017 г. относно определяне размерите на допълнителните възнаграждения за полагане на труд през нощта между 22,00 ч. и 06,00 ч., за полагане на труд на официални празници и за времето на разположение, условията и реда за тяхното изплащане на държавните служители в Министерството на вътрешните работи, издадена от министъра на вътрешните работи, на държавните служители се определя допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 0.25 лева за всеки отработен час през нощта между 22.00 и 06.00 часа. Това е така, тъй като трудовото законодателство дава право на работещите да получават, от една страна, 7 завишено почасово заплащане за нощния си труд, а от друга задължава работодателите да преизчисляват нощните часове в дневни и така да съобразяват продължителността на работния ден. Когато последната е надвишена, се касае за положен извънреден труд, който следва да бъде компенсиран. Това са две различни основания за заплащане на допълнителни възнаграждения. От дължимото допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, получен в резултат на преизчисляване на положения нощен труд с коефициент 1.143, не следва да се приспада

дължимото възнаграждение в размер на 0.25 лева на час, защото тези възнаграждения са дължими на самостоятелни и независими едно от друго правни основания.

Ето защо претенцията за заплащане на извънреден труд за иския период, след преобразуването на положените часове нощен труд в дневен, се явява основателна и доказана и следва да бъде уважена в претендирания и установен от назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза размер.

С оглед основателността на иска за главницата основателен е и предявеният иск за обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва върху главницата в претендирания и установен от назначената по делото съдебно – счетоводна експертиза размер. Като е достигнал до такива правни изводи и е уважил предявените искове в претендираните размери, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което следва да бъде потвърдено. При този изход на делото в полза на въззиваемия следва да бъдат присъдени разноси за въззивна инстанция в размер на 400 лв., представляващи адвокатско възнаграждение. По отношение на направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззиваемия, следва да се посочи, че същото е неоснователно, тъй като договореното възнаграждение е съобразено с Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения и напълно съответства на правната и фактическа сложност на делото и неговата продължителност.

Водим от изложеното и на основание чл. 271, ал.1 от ГПК, въззивният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260010/12.05.2022 г. по гр. д. № 228 по описа за 2019 г. на Районен съд - К..

ОСЪЖДА Г. д. „Г. п.“ към М. н. в. р. - гр. С., бул. „К. М. Л.“ № *, да заплати на З. О. З., с ЕГН ***** и адрес: с. Ч. №*, общ. К., обл. К*, разноси за въззивна инстанция в размер на 400 лв., представляващи адвокатско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 от ГПК

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____